

APSTIPRINU

Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī

Darba aizsardzības instrukcija Nr. 57
mūrniekam, krāšņu podniekam

1. Vispārīgās prasības**1.1. Nosacījumi mūrnieka, krāšņu podnieka darbu izpildei:**

1.1.1. vecums	no 18 gadiem
1.1.2. dzimums	sievietes nedrīkst strādāt ar moduļa silikāta pilnķieģeļiem
1.1.3. veselības pārbaude	saskaņā ar uzņēmumā apstiprināto sarakstu
1.1.4. kvalifikācija	profesionālā apmācība
1.1.5. instruktāžas:	
1.1.5.1. ievadapmācība	stājoties darbā
1.1.5.2. instruktāžas darba vietā	sākotnējā - pirms darba uzsākšanas, atkārtota - ne retāk kā 1 reizi gadā

1.2. Prasības darba vietai:

1.2.1. darba vietas, kas atrodas augstāk kā 1 m no grīdas seguma un laukumos, kas atrodas mazāk kā 2 m attālumā no šāda augstuma, jāiežogo. Ja iežogojumus izveidot nav iespējams, strādāt drīkst tikai, izmantojot drošības jostu. Jostas stiprināšanas vietu norāda darbu vadītājs;

1.2.2. darba vietas ziemas laikā jāattīra no sniega un ledus, ejas un pārbrauktuves jāapber ar smiltīm;

1.2.3. eju, kas ved uz darba vietām, platumam jābūt ne mazākam par 0,6 m, bet to augstumam ne mazākam par 1,8 m;

1.2.4. piebrauktuves, ejas un darba vietas regulāri jātīra un tās nedrīkst pielūžņot. Ejās, kuru slīpums lielāks par 20°, jānodrošina ar margām vai trepēm ar iežogojumu;

1.2.5. pārseguma ailām, kas paredzētas iekārtas, lifta, kāpņu laukumiņu u.c. konstrukciju montēšanai, jābūt aizsegtām ar vienlaidus klājumiem vai iežogotām;

1.2.6. celtniecības atkritumi no ceļamās ēkas stāviem vai sastatnēm jānolaiž pa slēgtām tehnēm, noslēgtās kastēs vai konteineros. Teknes apakšējais gals nedrīkst atrasties augstāk kā 1 m no zemes vai arī tam jābūt pievienotam tvertnei. Nosviest atkritumus bez teknes atļauts tikai no augstuma, kas nav lielāks par 3 m. Vietas, kur tiek nosviesti atkritumi, no visām pusēm jāiežogo.

1.3. Zonas ar paaugstinātu bīstamību:

1.3.1. elektroiekārtu neizolētu strāvu vadošu daļu tuvumā;

1.3.2. mašīnu un iekārtu vai to darbojošos daļu un detaļu pārvietošanas vietās;

1.3.3. vietās, kur tiek glabātas kaitīgas vielas koncentrācijā, kas augstāka par pieļaujamo, vai kur trokšņa intensitāte pārsniedz pieļaujamo normu;

1.3.4. vietās, virs kurām ar celtni palīdzību tiek pārvietotas kravas.

1.4. Veselībai kaitīgie un bīstamie darba vides faktori:

1.4.1. darba vietas izvietojums augstumā;

1.4.2. ilgstoša atrašanās piespiedu stāvoklī;

1.4.3. lokāls muskuļu sasprindzinājums;

1.4.4. periodiska smagumu noturēšana ar vienu roku;

1.4.5. instrumentu darba galu asas šķautnes, ķieģeļu raupjums.

1.5. Kolektīvie un individuālie darba aizsardzības līdzekļi un to lietošana - saskaņā ar uzņēmumā apstiprināto sarakstu.

1.6. Prasības uguns un sprādziendrošībai:

aizliegts smēķēt un lietot atklātu uguni ugunsnedrošās zonās.

1.7. Elektrodrošības prasības:

1.7.1. visus elektroiekārtu remonta darbus jāveic tikai elektromontierim;

1.7.2. visiem elektrības vadiem objektā jābūt uzkarinātiem:

1.7.2.1. 2,5 m augstumā virs darba vietām;

1.7.2.2. 3,5 m augstumā virs pieejām;

1.7.2.3. 6,0 m augstumā virs piebrauktuvēm;

1.7.3. būvējamo ēku iekšienes apgaismojuma spriegums - 42 V, mitrās telpās - 12 V;

1.7.4. aizliegts:

1.7.4.1. ieslēgt un apstādināt mašīnas, iekārtas un mehānismus, darbu ar kurām nav uzdevusi uzņēmuma vadība;

1.7.4.2. pieskarties elektroiekārtām, elektrosadales dēlim, elektrovadiem (īpaši norautiem), spailēm un citām strāvu vadošajām daļām;

1.7.4.3. atvērt sadales dēļa durvis un noņemt nožogojumus un apvalkus no strāvu vadošajām daļām.

1.8. Darba higiēnas prasības:

1.8.1. sadzīves un sanitārām telpām jābūt aprīkotām ar dušām un ierīcēm specapgērbi žāvēšanai;

1.8.2. aukstajā gada laikā (gaisa temperatūra -16°C un zemāka), ja darbs notiek zem klajas debess, jānodrošina strādājošajiem telpas, kur var sasildīties;

1.8.3. aizliegts:

1.8.3.1. lietot rokas instrumentus, kuru darba daļām ir robi un nošķēlumi;

1.8.3.2. lietot rokas instrumentus, kuriem ir atskabargas un asas šķautnes satveršanas vietās;

1.8.3.3. lietot rokas instrumentus, kuru aizmugurējā daļā ir plaisas un nošķēlumi.

1.9. Ja tiek atklāti iekārtu, instrumentu un ierīču bojājumi, strādniekam jāpārtrauc darbs un jāziņo par bojājumu tiešajam darbu vadītājam.

1.10. Darbinieks ir tiesīgs atteikties veikt darbu vai pārtraukt to, ja darba devējs nav nodrošinājis nekaitīgus un drošus darba apstākļus.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu

2.1. Sakārtot specapgērbi, uzlikt aizsargķiveri un sagatavot citus individuālās aizsardzības līdzekļus.

2.2. Sakārtot darba vietu, izvākt liekos priekšmetus no darba zonas.

2.3. Jāpārbauda:

2.3.1. apgaismojums darba vietā;

2.3.2. tranšejas, bedres malu drošība;

2.3.3. pielietoto sastatņu darba kārtība un iežogojuma drošība.

2.4. Uz kravu celšanas ierīcēm jābūt norādītam to numuram, celbspējai un izmēģināšanas datumam.

2.5. Pārbaudīt, vai tara ir darba kārtībā, kā arī atzīmes uz tās par paredzētajiem uzdevumiem, numuru, taras masu un maksimālo tai paredzētās transportējamās kravas masu.

2.6. Izmantojot nožogojumus, mūrniekam jāpārliedz par to izturību.

2.7. Pirms drošības jostas izmantošanas jāpārbauda tās pēdējās pārbaudes datums un jāpārliedz, vai tās elementi (siksna, stiprinošie un regulējošie gredzeni, karabīnes aizslēgs) ir darba kārtībā.

2.8. Par visiem konstatētajiem iekārtu, inventāra, elektrisko vadu u.c. bojājumiem nekavējoties paziņot tiešajam darbu vadītājam. Līdz bojājumu novēršanai turpināt darbu kategoriski aizliegts.

2.9. Neuzsākt darbu, ja ir slikta pašsajūta, reibonis u.tml. Ziņot par to tiešajam darbu vadītājam.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu

3.1. Instrumentus, tehnisko nodrošinājumu, sastatnes vai paaugstinājumus, mūrēšanas darbu palīgierīces izmantot tikai nolūkiem, kam tie paredzēti.

3.2. Nokāpšanu bedrē var veikt tikai no slietnēm ar margām vai arī pa pieslienāmām kāpnēm.

3.3. Materiālus būvbedrēs jāpadod mehanizēti, pielietojot tvertnes, konteinerus, kas nevar patvaļīgi atvērties un izslēdz materiālu izkrišanas iespēju.

3.4. Stiprinājumu izjaukšanu un velvju loku aizbēršanu jāveic pakāpeniski, vienlaicīgi ar fundamenta celšanu.

3.5. Mūrējot sienas no iekšējiem paaugstinājumiem, ja objekta augstums pārsniedz 7 m, tam apkārt ārpusē jāizvieto aizsargjumiņus vienlaidus dēļu klāja veidā, kura platums ir 1,5 m un kas balstās uz metāla kronšteinu.

3.6. Kronšteinus karina uz āķiem, kurus izvieto mūrēšanas gaitā. Jumiņa klājs ar sienas apakšējo daļu veido 110° lielu leņķi un atrodas no sienas ne tālāk par 50 mm. Pirmo jumiņu rindu izvieto ne augstāk kā 6 m no zemes, bet otru izvieto un pēc tam pārvieto ik pēc katriem 6 - 7 m mūrēšanas gaitā.

3.7. Mūrējuma līmenim pēc sastatņu vai paaugstinājumu pārvietošanas jābūt par 0,7 m augstākam nekā darba klāja vai seguma līmenim. Ja mūrējuma līmenis ir zemāks, jāpielieto drošības jostas vai speciālus sietveida aizsargiežogojumus.

3.8. Nedrīkst mūrēt ārsienas, kas plānākas par 0,75 m, stāvēt uz šīm sienām. Ja siena ir biezāka par 0,75 m, atļauts mūrēt, stāvēt uz šīs sienas, izmantojot drošības jostu, ko nostiprina pie speciālas ierīces.

3.9. Nedrīkst mūrēt ēku nākamā stāva sienas, ja nav izveidotas starpstāvu seguma, kā arī kāpņu laukumiņu un laidu nesošās konstrukcijas.

3.10. Mūrējot sienas ar ailām, ķieģeļus jāizvieto pretī ailām, bet javu - pretī ailstarpām.

3.11. Ķieģeļu savienojuma armatūru jāaizmūrē ne mazāk kā 25 cm mūrējumā.

3.12. Ja mūrē sienas ar ārējo apdari, tad mūrēšanu drīkst pārtraukt tikai, aizmūrējot līdz pārseguma līmenim.

3.13. Montējamas balkona plāksnes jānostiprina ar speciālām spailēm. Plāksnes jāuzstāda uz iepriekšējo plākšņu līmeņa.

3.14. Mūrējot ķieģeļus, sastatnēm un paaugstinājumiem jābūt nebojātiem, ar gludu klāju.

3.15. Virsmai, uz kuras uzstāda sastatnes un paaugstinājumus, jābūt gludai, noblietētai.

3.16. Sastatnēm un paaugstinājumiem jābūt stabiliem un izturīgiem. Sastatņu balsts tiek novietots uz dēļu pamatnes, kuras biezums 50 mm un kura piestiprināta pie būvējamās ēkas sienas. Sastatņu stiprību un nekustīgumu nodrošina, izveidojot stingras diagonālas saites. Cauruļveida sastatnes nodrošina ar iezemējuma elementiem.

3.17. Sprauga starp ceļamās ēkas sienu un sastatņu darba klāju, mūrējot ķieģeļus, nedrīkst būt platāka par 50 mm.

3.18. Inventārā paredzēto paaugstinājumu uzstādīšana divos līmeņos jāveic saskaņā ar projektu.

3.19. Sastatnēm un paaugstinājumiem jābūt apgādātiem ar trepēm, pa kurām var pārvietoties cilvēki. Augšējam trepju galam jābūt nostiprinātam, pašām trepēm - iežogotām.

3.20. Sastatņu un paaugstinājumu darba klājiem, kas atrodas augstāk par 1,3 m, jābūt iežogotiem. Iežogojumiem jābūt ar 1,1 m augstām margām, kuru platums - 0,15 m.

3.21. Sastatņu un paaugstinājumu klāja platumam, veicot mūrēšanas darbus, jābūt vismaz 2 m.

3.22. Sastatņu un paaugstinājumu plākšņu virsmām jābūt līdzenām, to savienošana ar svītras uzsituma palīdzību pieļaujama tikai pa horizontāli, turklāt sadurelementu galiem jābūt atbalstītiem un jāpārklāj atbalsts ne mazāk kā 20 cm uz katru pusi.

3.23. Ziemas laikā sastatnes un pastatnes jāattīra no sniega, atkalas; jāapkaisa ar smiltīm.

3.24. Ārējo sienu izšuvošanu drīkst veikt tikai no pārseguma vai sastatnēm.

3.25. Aizliegts:

3.25.1. darbu laikā pārslogot sastatņu un paaugstinājumu klājus;

3.25.2. staigāt pa aizsargjumiņiem, kā arī aizkraut tos ar materiāliem;

3.25.3. mūrēt un veikt izšuvošanu, stāvēt uz mūrējamās sienas;

3.25.4. mūrēt nākošo stāvu, neuzstādot iepriekšējā stāva pārsegumu, laukumus, kāpņu laidus un to margas;

3.25.5. nolaist materiālus augšējā renes galā vienlaicīgi ar tos saņemšanu no renes apakšējā gala;

3.25.6. mest paliktņus, futrāļus no sastanēm un transportēšanas līdzekļiem;

3.25.7. pieņemt kravas, ja izkraušanas laukums nav kārtībā (tā virsmai jābūt cietai, līdzenei, slīpums nedrīkst būt lielāks par 5°);

3.25.8. atstāt konstrukcijas un elementus karājoties;

3.25.9. veikt montāžas darbus atklātās vietās augstumā, ja vēja ātrums pārsniedz 15 m/s, ja ir atkala, negaiss vai migla, kuru dēļ darba vieta nav pārskatāma;

3.25.10. veikt vertikālo paneļu un tiem līdzīgu konstrukciju pārvietošanu un uzstādīšanu, ja vēja ātrums pārsniedz 10 m/s.

4. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās

4.1. avārija	jāpārtrauc darbs, jāizslēdz visas darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi, bet ja tas nav iespējams, darbs jāpārtrauc, līdz bīstamība nav novērsta;
4.2. sprādziens	ja paaugstinās degspējīgo vielu saturs darba vidē, darbs nekavējoties jāpārtrauc. Atsākt darbu drīkst tikai pēc tam, kad novērsts gāzu koncentrācijas paaugstināšanās cēlonis, atjaunota normāla gaisa vide;
4.3. ugunsgrēks	4.3.1. nepieciešamības gadījumā nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam (tālr. 112); 4.3.2. sākt dzēst ugunsgrēku ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm u.c.); 4.3.3. izsaukt uz ugunsgrēka vietu darbu vadītāju;
4.4. nelaimes gadījums	4.4.1. ja iegūta trauma vai notikusi pēkšņa saslimšana, darbs jāpārtrauc, par notikušo jāziņo tiešajam vadītājam, jāsaņem pirmā palīdzība, bet nepieciešamības gadījumā jādodas pie ārsta; 4.4.2. ja nelaimes gadījums noticis ar citu darbinieku, pārtraukt darbu, sniegt viņam pirmo palīdzību, paziņot par notikušo savam vadītājam (vai iestādes vadībai), nepieciešamības gadījumā izsaukt ātro palīdzību (tālr. 113 vai 112), saglabāt notikuma apstākļus, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.

5. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu

5.1. Beidzot darbu, mūrniekam jāattīra darba vieta no celtniecības atkritumiem. Jānovāc no paaugstinājumiem pārpalikušos materiālus un taru.

5.2. Novilkt spectērpu un individuālās aizsardzības līdzekļus un notīrīt no tiem putekļus un netīrumus.

5.3. Nomazgāt rokas un seju, bet pēc darba ar putekļainiem un smērējošiem materiāliem ieiet dušā.

5.4. Paziņot savam vadītājam par visiem bojājumiem un traucēkļiem, kas radušies vai pamanīti darba laikā.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S.Naglis